

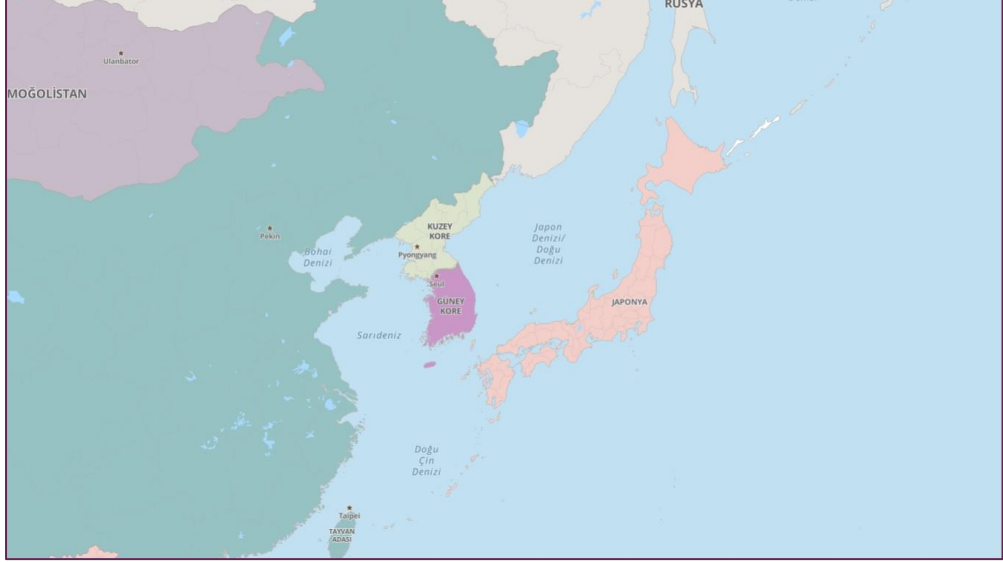
JAPONYA BİLGİ NOTU

OCAK 2023

GÜNCEL VERİLER

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

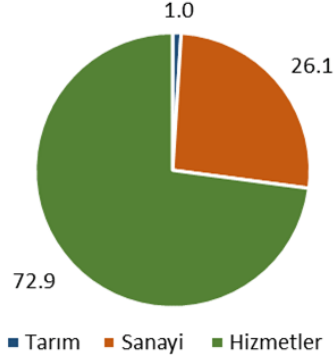
GÖSTERGE	DEĞER	2021	2022	2023
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	4.933	4.301	4.366
Büyüme	%	2,1	1,7	1,6
Nüfus	Milyon Kişi	125,5	125,2	124,6
Kişi Başı Gelir	USD	39.301	34.358	35.034
Enflasyon	%	0,5	2,4	1,2
İşsizlik Oranı	%	2,8	2,6	2,4
Cari Denge / GSYH	%	2,9	1,4	2,2
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-6,7	-7,9	-3,6
İhracat	Milyar USD	757,5	751,3	-
İthalat	Milyar USD	772,7	895,8	-

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm Ekim 2022, Trademap

1. GENEL GÖRÜNÜM

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: Japonya İstatistik Ofisi, 2021

İkinci Dünya Savaşı'nda hezimete uğrayan ülke, ABD'nin askeri harcamaları kısıtlaması sebebiyle imalat sanayine önem vermiş, ekonomiyi rekabetçi hale getirmeyi amaçlayan bir dizi reform ile ekonomisini toparlamaya çalışmıştır. Dodge Planı'nın uygulanmasıyla bütçe harcamaları kısılmış; tarım sektöründe istihdamın yoğunlaşması, birçok Japon'un ülkesini terk edip yurtdışına göçmesiyle sonuçlanmıştır. İşsizliğin yanı sıra Kore Savaşı ülkenin toparlanmasının önüne geçmiş, savaş sonrası Japonların birçok teknolojiyi kopyalaması, ellerindeki düşük teknolojiyi ve yerel kaynaklarını kullanarak imalat sanayine önem vermesi Japonya ekonomisinin 1960'larda %10-11 büyümesine neden olmuştur.

Çelik sektöründeki üretimler otomotiv ve otomotiv parçaları, elektronik imalatlarını hızlandırmıştır. Otomotiv sektöründe Honda, Nissan, Denso firmaları elektronik sektörde Hitachi, Sony ve Panasonic dahil birçok sektör öne çıkmıştır. Ucuz işgücü, düşük maliyetli toplu üretimler ile dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri haline gelen Japonya ağır sanayiye yoğunlaşarak gelişmiş ülkeler arasında yer almıştır. Yurtdışından gelen yatırımlar ülkede varlık fiyatlarının hızlı artmasına sebep olurken 1990'larda konut balonu olarak başlayan süreç, kayıp yılların gelmesine, ekonominin durağanlaşmasına sebep olmuştur. Ülkenin gelişmesiyle birlikte hizmet sektörünün milli gelir içerisindeki payı artmış, 2008 yılında patlak veren mortgage krizi ekonominin olumsuz etkilenmesine neden olmuştur. 1968 yılından beri milli gelir bakımından dünyanın en büyük ikinci ülkesi olan Japonya bu pozisyonunu 2010 yılında kaybetmiştir.

Ada ülkesi olan Japonya'nın dağlık coğrafi yapısı tarımsal üretimi sınırlamaktadır. Sıcak iklim, tarımsal arazilerin verimsizliği hayvancılık ve gübreleme faaliyetlerinde özel çaba gerektirmektedir. Tarımın milli gelir içerisindeki payı %1 civarında olurken sektörün istihdamdaki yeri bunun biraz üzerindedir. Pirinç, buğday, arpa, patates, sebze, meyve ve çay en çok üretilen tarımsal mahsullerdir.

JAPONYA BİLGİ NOTU

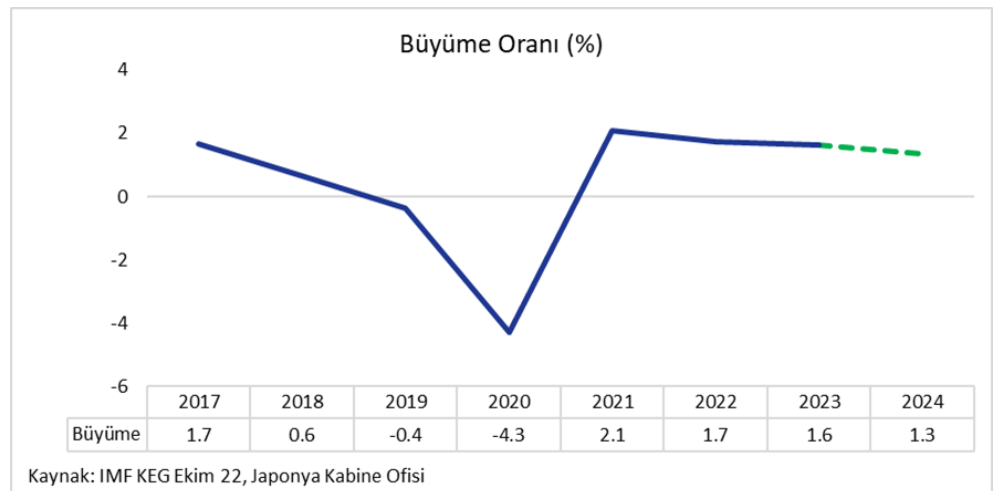
Japonya ekonomisinde hizmet sektörünün payı 2021 yılı itibarıyla %73'tür. Toptancılık sektöründe Mitsubishi Corporation'ın alt firmaları olan Mitsui & Co., Sumitomo Corporation ve Itochu Corporation öne çıkmaktadır. Finans sektöründe, konut balonu sonrası bazı büyük bankalar iflas açıklamış, bankalar büyük firmalar yerine küçük ve orta çaplı şirketlere krediye yoğunlaşmıştır. Doğal güzellikleri ve Hōryū-ji gibi eşsiz kültürel ve mimari eserler, turizm sektörünün gelişmesinde etkili olmuştur. 2011 yılında ülkeye gelen turist sayısı 6 milyon iken 2019 yılında 32 milyona kadar yükselmiş, salgınla beraber 2020 yılında 4 milyona kadar gerilemiştir.

BÜYÜME: 2000 ile 2007 yılları arasında %1,4 büyüyen Japonya ekonomisi mortgage krizinin patlak vermesiyle 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla %1,2 ve %5,7 daralmıştır. Ekonominin daralmasında para birimi yenin değer kazanmasıyla ihracatı düşürmesi, düşen ihracatın da hali hazırda gerilemekte olan üretimi daha da aşağıya çekmesi neden olmuştur.

2010 yılında %4,1'lik büyüme krizin yaralarını kısmen de olsa sarmıştır. 2011 ile 2018 yılları arasında büyüme ortalama %1 olurken 2019 yılında ticaret gerginlikleri, vergi düzenlemesi ekonominin yavaşlamasına neden olurken ülke bir yıl öncesine göre %0,4 daraldı.

2020 yılında Japonya'da ihracat ve ithalat bir önceki yıla göre sırasıyla %11,6 ve %6,8 azalmış, özel tüketim harcamaları %4,7 dolaylarında gerilemiştir. Ekonomiyi teşvik etmek amacıyla kamu harcamalarının artması ekonomideki küçülmeyi sınırlandıran en önemli unsur olmuştur. Japonya ekonomisi yıl genelinde %4,3 daralmıştır. 2021 yılında salgın sonrası toparlanma başlarken konut yatırımları bir önceki yıla göre düşmeye devam etmiştir. Özel tüketim (%0,4) ve kamu harcamaları (%2,3) büyürken ekonomiyi sürükleyen faktör ihracatın %11,7 artması olmuştur.

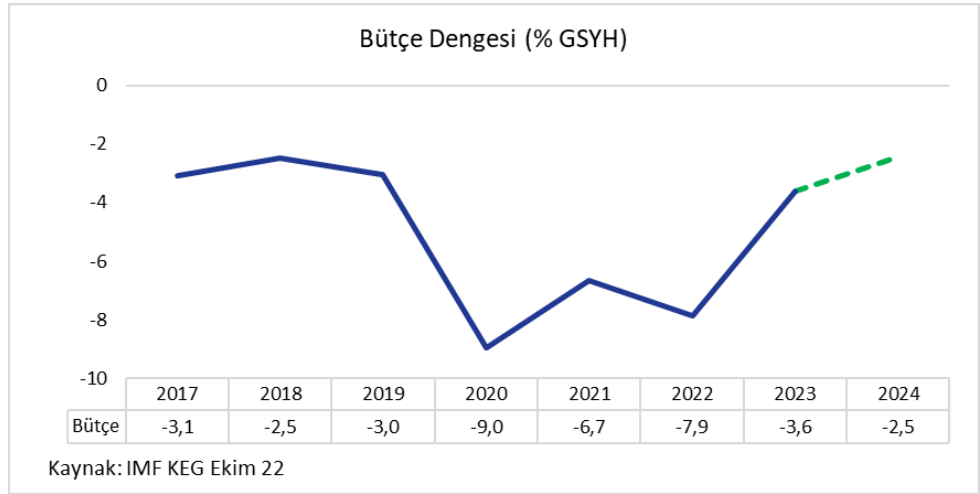
2022 yılının ilk üç çeyreğinde özel tüketim harcamalarının hız kazanması ile Japonya ekonomisi sırasıyla %0,4, %1,6 ve %1,5 büyümüştür. Öte yandan, ithalatın ihracattan hızlı artması sebebiyle net ihracatın büyümeye katkısı bir önceki yılın aksine negatif gerçekleşmiştir. IMF, Japonya ekonomisinin 2022-23 yıllarında %1,6-1,7 bandında büyüyeceğini öngörmektedir.

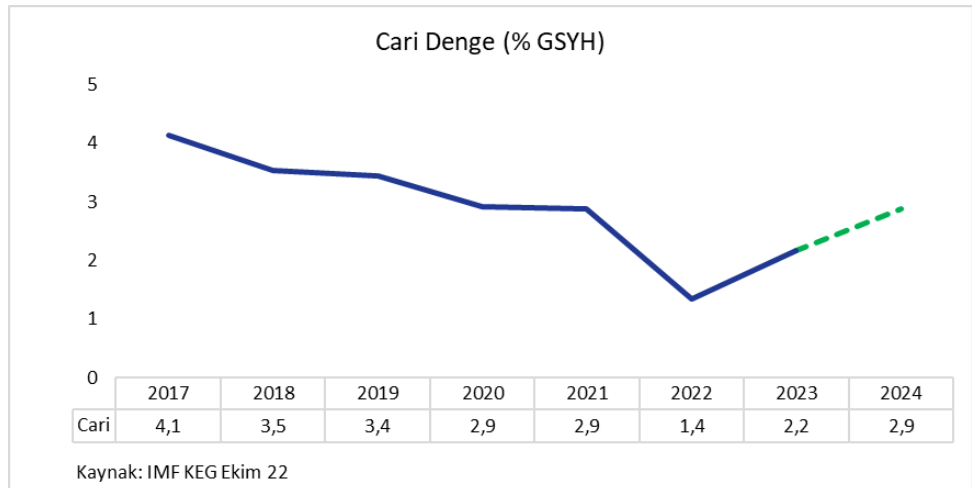
2. BÜTÇE DENGESİ

2000'lerin başında milli gelire oranla kamu borcu %135 seviyesindeyken 2020 yılında %260 seviyesinde yükselmiştir. 2017 yılında bütçe açığı %3,1 seviyesindeyken 2020 yılında %9'a yükselmiştir. Bütçe giderlerinin 2021 yılında bir önceki yıla göre %3,9 azalmasıyla bütçe açığı %6,7 seviyesine gerilemiştir. 2022 yılında bütçe açığının %7,9 seviyesine yükseleceği öngörülmürken kamu borcunun %260 civarında seyredeceği tahmin edilmektedir.

3. CARİ DENGESİ

Doğrudan ve dolaylı yatırımlardan gelen krediler, temettülerden oluşan birincil gelir dengesi Japonya'nın cari fazla vermesinde etkili olmaktadır. 2021 yılının üçüncü çeyreğinden beri ödemeler dengesi hesabına göre dış ticaret açığı veren ülkede cari fazla da gerilemektedir. 2020 yılında salgına rağmen 146 milyar USD cari fazla veren ülke 2021 yılında 142 milyar USD fazla vermiştir. 2022 yılında dış ticaret açığının artmasıyla cari fazlanın 58 milyar USD seviyesine gerilediği öngörülmektedir. IMF; önümüzdeki dönemde Japonya dış ticaret açığının azalmasıyla, 100 milyar USD ve üzerinde cari fazla vereceğini tahmin etmektedir.

4. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönleri: Ülkenin yıllardır yüksek miktarlarda cari fazla vermesi büyük miktarda yabancı rezerv ve dış varlıkların birikmesiyle sonuçlanmış, bu durum ülkenin en büyük alacaklı ülkelere biri olmasına neden olmuştur. Elektronik ve yüksek mühendislik gibi alanlarda güçlü olan Japonya iyi gelişmiş yüksek teknolojlili imalat ve hizmet sektörlerine sahiptir.

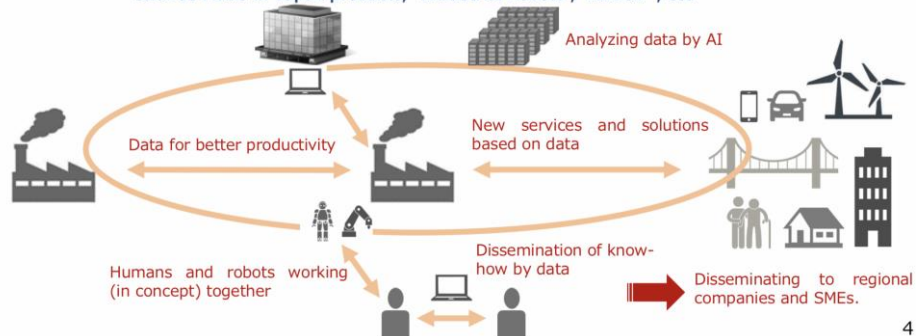
Zayıf Yönleri: Aşırı düzenlemeler, devletin müdahaleleri, belirli grupların korunmasını amaçlayan düzenlemeler iş maliyetlerinin yükselmesine neden olurken ekonomiyi olumsuz etkilemektedir. Ülke nüfusu daralmakta olup gelişmiş ülkeler arasında 65 yaş üstü nüfusun en yoğun olduğu ülkedir. Bu durum, emeklilik sisteminde büyük bir fonlamaya ihtiyaç yaratmaktadır.

Fırsatlar: Hindistan ve Çin gibi gelişmekte olan ülkelere gelen talebin artması, iç talepteki zayıf seyirden kaynaklanan sıkıntıları telafi etmektedir. Japonya'nın yönetim sınıfı, yaşlanan nüfusun ekonomik maliyetlerinin farkında olup nitelikli göçmenleri işgücüne dahil edecek ve/veya otomasyon yatırımlarına teşvik edecek politikalar uygulayabilirler.

Tehditler: Japonya'da büyümenin itici gücü olarak ihracata bağımlılık devam etmektedir. Refahın sürmesi ABD ve Çin'den gelen talebe göre şekillenmektedir. Borç servis maliyetleri (faiz ve anapara geri ödemeleri) düşük ve negatif faiz ortamında yükselmeyebilir. Böylelikle, yüksek düzeyde borç bonolar ve Japon yeni için temel bir unsur haline alabilir. Genişleyici mali ve para politikası ortamında şiddetli bir ekonomik bunalımın ortaya çıkması halinde tepki alanı sınırlı kalmaktadır.

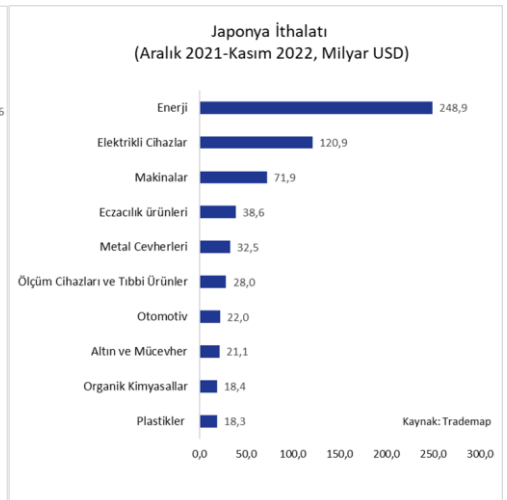
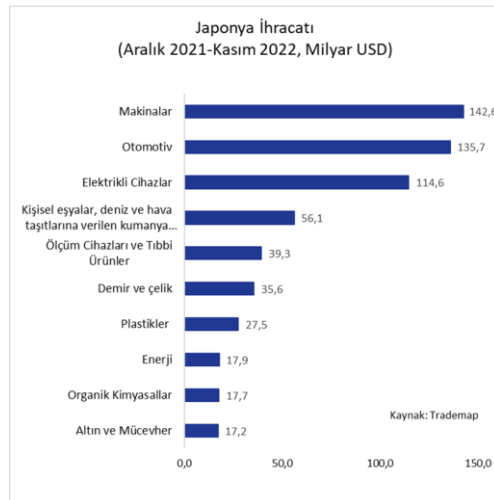
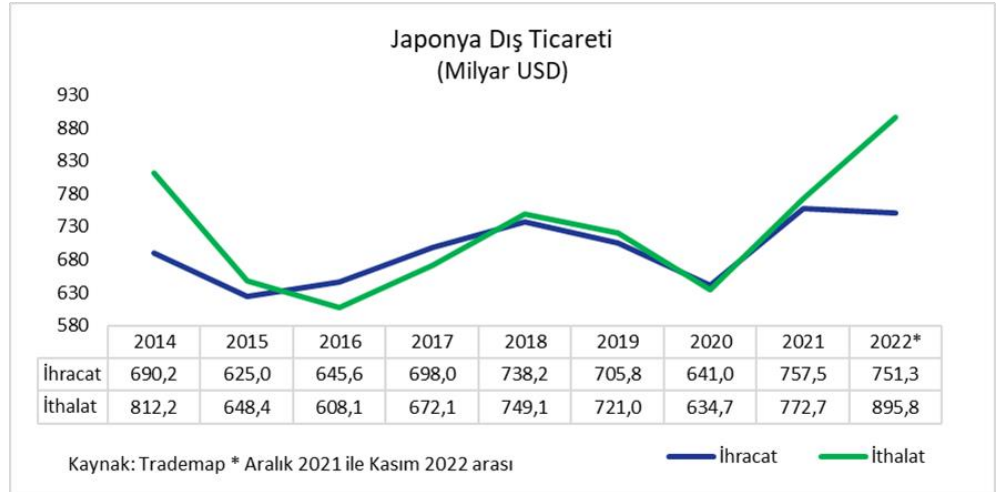
"Connected Industries" will become a strength for Japanese industries, such as Made-in-Japan products, "Industrial Robots", "Kaizen", etc.

5. DIŞ TİCARET

Japonya dış ticareti 2014 yılında 122 milyar USD dış ticaret açığı verirken 2016 ile 2017 yılları arasında ortalama 30 milyar USD fazla vermiştir. 2018 ve 2019 yıllarında toplam 26 milyar USD dış ticaret açığı veren ülke 2020 yılında salgın ile ithalatı %12 azalmış, dış ticaret fazlası ise 6,3 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yılında ihracat ve ithalat emtia fiyatlarındaki yükselişin de etkisiyle bir önceki yıla göre sırasıyla %18 ve %22 artması Japonya'nın 15,2 milyar USD dış ticaret açığı vermesine neden olmuştur. Aralık 2021 ile Kasım 2022 arasındaki on iki aylık süreçte ihracat %1 azalarak 750 milyar USD seviyesine gerilemiş, ithalatı ise %16 artarak 896 milyar USD ile rekor kırmıştır. Dış ticaret açığı 145 milyar USD ile 2014 yılındaki rekorun üzerine çıkmıştır.

Japonya ihracatının %55'ini otomotiv, makinalar ve elektrikli cihazlar sektörlerinden yapmaktadır. 2020 yılında salgının etkisiyle otomotiv ihracatının %17,2 azalması ihracatın gerilemesinde etkili olmuştur. Japonya ithalatının dörtte birini enerji sektöründen, beşte birini ise elektrikli cihazlar ve makinalar sektörlerinden gerçekleştirmektedir. 2020 yılında 105 milyar USD seviyesinde olan enerji ithalatının Aralık 2021 ile Kasım 2022 arasında 250 milyar USD seviyesine yükselmiştir. Elektrikli cihazlar ve makinalar ithalatları ise Kasım 2022 sonu ile 193 milyar USD seviyesinde olmuştur.

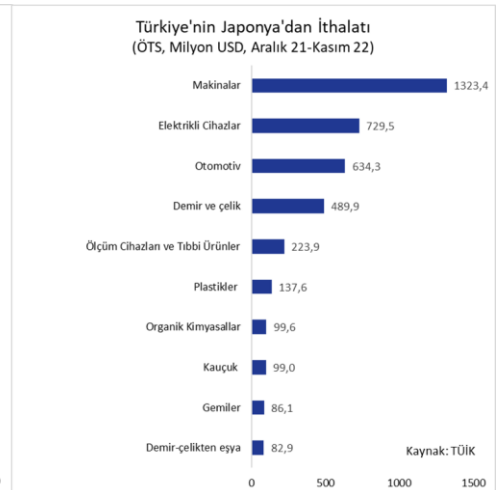
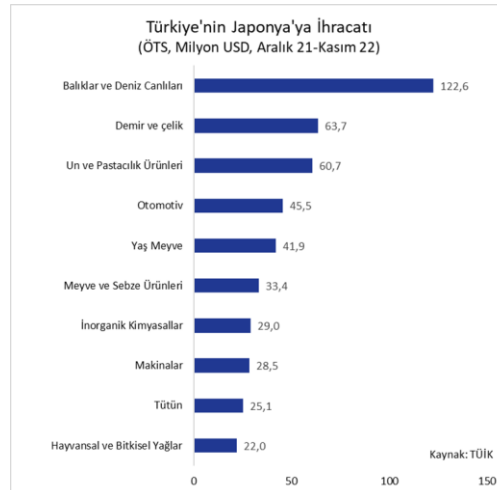
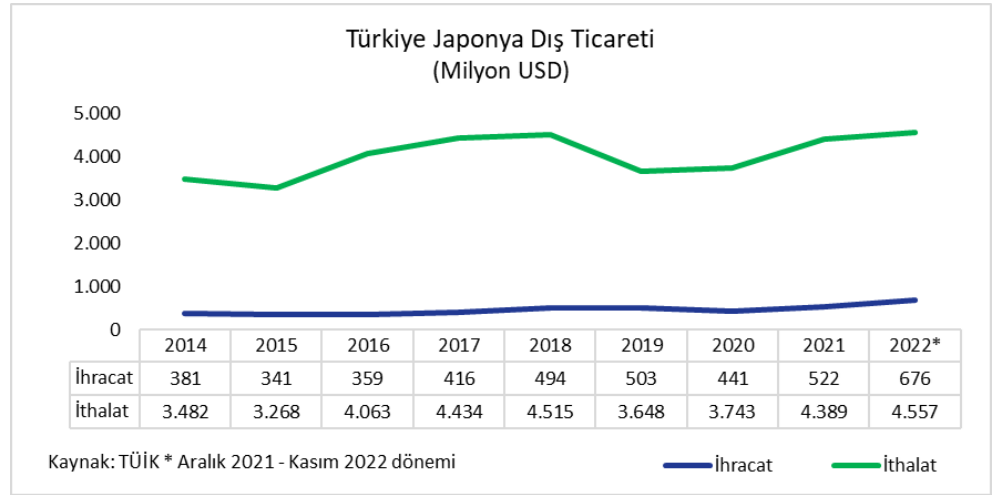

6. TÜRKİYE İLE DİŞ TİCARET

Türkiye, Japonya ile dış ticaretinde net ithalatçıdır. 2014 ve 2015 yıllarında 3 milyar USD civarında seyreden dış ticaret açığı 2018 yılında 4 milyar USD seviyesine yükselmiştir. 2019 yılında 3,1 milyar USD seviyesine gerilerken 2020 yılında 3,3 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Türkiye'nin 2021 yılı ihracatı bir önceki yıla göre %20 artarak 530 milyon USD olurken Türkiye'nin Japonya'dan ithalatı ise %17 artarak 4,4 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, Türkiye'nin Japonya'ya verdiği dış ticaret açığı 3,3 milyar USD'den 3,8 milyar USD'ye yükselmiştir.

Aralık 2021 ile Kasım 2022 arasındaki dönemde Türkiye'nin Japonya'ya ihracatı 676 milyon USD, Türkiye'nin Japonya'dan ithalatı 4,6 milyar USD seviyesine yükselmiştir.

Aralık 2021 ile Kasım 2022 arasında Türkiye'nin Japonya'ya ihracatında balıklar ve deniz canlıları, demir çelik, un ve pastacılık ürünleri sektörleri öne çıkmaktadır. Türkiye'nin Japonya'dan makinalar sektöründen ithalatı Aralık 2021 ile Kasım 2022 arasında 1,3 milyar USD olurken elektrikli cihazlar sektöründen ithalat 730 milyon USD olmuştur. Otomotiv ithalatı 630 milyon USD seviyesinde gerçekleşirken demir çelik sektöründen ithalatı ise 490 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

7. TÜRKİYE JAPONYA YATIRIM

TCMB verilerine göre, yurt içinde yaşayan Türk vatandaşların Japonya'da doğrudan yatırımları 2021 yılında 4 milyon USD olurken aynı dönemde Japonya'dan gelen doğrudan yatırımlar 3,1 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

Japonya Merkez Bankası verilerine göre, 2021 yıl sonu itibarıyla Japonya'nın Türkiye'de 330 milyar JPY (3 milyar USD) civarında doğrudan yatırımı bulunmaktadır. Yeniden yatırımlar dışında öz sermayeden kazanç 294 milyar JPY seviyesinde olurken yatırımların 33 milyar JPY'lik kısmı yeniden yatırıma gitmiştir.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verilerine göre, 2002 ile 2009 yılları arasında Japonya'dan Türkiye'ye yapılan yatırım toplam 176 milyon USD iken 2010 ile 2020 arasında yatırım ortalama 262 milyon USD toplamda ise 2,9 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında Japonya'dan gelen yatırım 222 milyon USD ile son yıllardaki ortalamasının altında kalırken Ocak-Kasım 2022 arasındaki dönemde Japonya'dan ülkemize yatırım 80 milyon USD olmuştur.

Türkiye'de aktif olarak faaliyet gösteren 254 Japon firması bulunmaktadır. Ticaret komisyonculuğu, kişisel ve ev eşyalarının tamiri, oteller ve lokantalar sektörleri yatırımlar arasında öne çıkmaktadır.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [Facebook](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr